

**Statistikdokumentation for
Konjunkturcyklus 2015**

1 Indledning

Konjunkturcyklussen er en grafisk måde at præsentere erhvervslivets økonomiske konjunktursvingninger. Den baserer sig på Danmarks Statistik konjunkturbarometertal for industri, bygge og anlæg, serviceerhverv og detailhandel.

2 Indhold

Til forskel fra en traditionel grafisk fremstilling af konjunkturforløb på en tidslinje er data i denne konjunkturcyklus plottet ind i et kvadrantsystem, defineret af de fire økonomiske faser 1) opgang over normal, 2) nedgang over normal, 3) nedgang under normal og 4) opgang under normal. De fire faser betegnes også højkonjunktur, afmatning, lavkonjunktur og opsving, men disse betegnelser bruges ofte i en bredere sammenhæng med inddragelse af flere indikatorer, så som BNP, ledighed m.fl.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Til forskel fra en traditionel grafisk fremstilling af konjunkturforløb på en tidslinje er data i denne konjunkturcyklus plottet ind i et kvadrantsystem, defineret af de fire økonomiske faser opgang over normal, nedgang over normal, nedgang under normal og opgang under normal. De fire faser betegnes også højkonjunktur, afmatning, lavkonjunktur og opsving, men disse betegnelser bruges ofte i en bredere sammenhæng med inddragelse af flere indikatorer så som BNP og ledighed m.fl.

Det visuelle forløb giver mulighed for sammenligning af et aktuelt konjunkturforløb med tidligere konjunkturcykluser både mht., hvor hurtigt forandringen indtræffer, og hvor store udsvingene er i forhold til den underliggende normal.

Konjunkturcyklussen er en grafisk præsentation af konjunkturudviklingen, efter samme metode som anvendes af EU-kommissionen (DG ECFIN). Det interaktive præsentationsværktøj er stillet til rådighed af CBS Nederland.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Sektoropdelingerne i Industri, Bygge- og anlægsvirksomheder, Serviceerhverv og Detailhandel følger den danske branchenomenklatur DBO7 der stort set svarer til den internationale NACE rev.2 nomenklatur. Brancherne beskrives i [Dansk Branchekode](#).

2.3 Sektordækning

Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

2.4 Begreber og definitioner

Konjunkturcyklus: Økomien, fx opgjort i BNP, varierer over tid. Normalt splitter man bevægelserne op i en Trendkomponent (T), dvs langsigtede stigninger eller fald, en Cyklisk komponent (C) som er bølgebevægelser over en kortere årrække, en Sæsonsvingningskomponent (S) inden for året, samt en Irregulær komponent (I) der er målestøj og andre korttidsfluktuationer. Ved forskellige matematiske metoder kan T, S og I filtreres fra en økonomisk tidsserie, hvilket lader en tilbage med den cykliske komponent. En konjunkturcyklus beskriver en bølgebevægelse igennem en opgangsfasen og nedgangsfase frem til næste opgangsfasen. Kraftige opgang kaldes højkonjunktur eller boom, kraftige negange kaldes lavkonjunktur eller recession.

2.5 Enheder

Enhederne i Konjunkturbarometeret og dermed i Konjunkturcyklussen er virksomheder bestemt ved juridisk enhed. I Danmarks Statistiks Erhvervsstatistiske Register bestemmes de juridiske enheder ved CVR-nummer.

2.6 Population

Sektorer som Konjunkturbarometrene dækker, det drejer sig om industri, bygge og anlæg, serviceerhverv og detailhandel. Dette omfatter størsteparten af erhvervslivet. Undtagelserne er landbrug, fiskeri, råstofudvinding samt energi og vandforsyninger.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Februar 1998-

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Konjunkturværdi.

2.11 Referencetid

Konjunkturcyklussen baserer sig på [konjunkturbarometeret](#). Her spørges til udviklingen over de seneste tre måneder og forventningerne til de kommende tre måneders udvikling. Referencedatoen er den første dag i tællingsmåneden.

2.12 Hyppighed

Konjunkturcyklussen opdateres månedligt på [hjemmesiden](#).

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Konjunkturcyklussen baserer sig på Danmarks Statistiks konjunkturbarometerundersøgelser, se [disse](#).

2.14 Indberetningsbyrde

Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

2.15 Øvrige oplysninger

Se oplysninger på [emneside](#).

3 Statistisk behandling

Baseret på indikatorer fra [konjunkturbarometrene](#), beregnes en konjunkturcyklusindikator for hvert af konjunkturbarometrene, dvs. industri, bygge og anlæg, serviceerhverv samt detailhandel, ud fra principalkomponentanalyse og Hodrick-Prescott-filtrering.

3.1 Kilder

Konjunkturcyklussen baserer sig på Danmarks Statistiks konjunkturbarometerundersøgelser, se disse [konjunkturbarometre](#).

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles over de første 2-3 uger af tællingsmånederne.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles ved to metoder. Enten ved papirskema der udsendes med svarkuvert, eller der udsendes e-mail med besked om, at det er tid at logge ind på <http://www.Virk.dk> for at indberette på online-skema. Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

3.4 Datavalidering

Besvarelsenerne til de underliggende spørgeskemaundersøgelser fejttjekkes kun i begrænset omfang, da de fleste spørgsmål besvares ved simpel afkrydsning, og det tillades at enkelte spørgsmål står ubesvaret. Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

3.5 Databehandling

I de underliggende dataindsamlinger vægtes virksomhedernes svar med deres respektive beskæftigelse målt på fuldidsansatte. De indkomne besvarelser inden for et stratum fordeles procentmæssigt på besvarelserne stigende, uændret og faldende, således at de summer til 100 pct. Gruppen af virksomheder inden for et stratum, som ikke har svaret en given måned, tildeles samme procentfordeling, som gruppen af virksomheder der har svaret. Herfra opregnes stikprøvens strata til hele målpopulationen. Der henvises til metodepapiret [Konjunkturcyklus-metode](#).

3.6 Korrektion

Der henvises til metodepapiret [Konjunkturcyklus-metode](#).

4 Relevans

Statistikken anvendes af brancheorganisationer, banker, politikere, offentlige myndigheder, internationale organisationer, private virksomheder og nyhedsmedier.

4.1 Brugerbehov

Statistikken anvendes af brancheorganisationer, banker, politikere, offentlige myndigheder, internationale organisationer, private virksomheder og nyhedsmedier. Konjunkturcyklusserne supplerer den øvrige konjunkturstatistik inden for området.

4.2 Brugertilfredshed

Der indsamles ikke oplysninger om brugertilfredshed.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

De indikatorer som Konjunkturcyklussen er baseret på fra [konjunkturbarometerundersøgelserne](#), er behæftet med usikkerhed. Der regnes med 1-2 procentpoint stikprøveusikkerhed (samplig error), men der er også en systematisk usikkerhed (non-sampling error) forbundet med bortfald, hvor især større virksomheders manglende besvarelser kan påvirke udviklingen.

I beregningen af konjunkturcyklusværdierne er der ingen usikkerhed inden for metodevalgets rammer. Fra måned til måned bliver historiske værdier dog revideret, fordi der ved filtrering med Hodrick-Prescott-metoden skabes en ny model for hele tidsserien.

5.1 Samlet præcision

Der er ikke udarbejdet kvantitative mål for statistikken pålidelighed. De underliggende indikatorer som Konjunkturcyklussen er baseret på fra [konjunkturbarometerundersøgelserne](#), er omfattet af en vis usikkerhed. Der regnes med 1-2 procentpoint stikprøveusikkerhed (samplig error), men der er også en systematisk usikkerhed (non-sampling error) forbundet med bortfald, hvor især større virksomheders manglende besvarelser enkelte måneder kan påvirke udviklingen fra måned til måned, da besvarelserne vægtes efter virksomhedsstørrelse. Endelig er der en usikkerhed omkring respondentens grad af information om virksomhedens udvikling.

I selve beregningen af konjunkturcyklusværdierne er der ingen usikkerhed inden for metodevalgets rammer. Fra måned til måned bliver historiske værdier dog revideret, fordi der ved filtrering med Hodrick-Prescott-metoden skaber en ny model for hele tidsserien hver gang der bliver kommet et nyt tal til. Endvidere er det valgt at slække på den udglatningseffekt som Hodrick-Prescott-filteret bevirker for de seneste 4-6 måneder således at data her i højere grad er underlagt korttidsfluktuationer end de øvrige data tilbage i tiden.

5.2 Stikprøveusikkerhed

De underliggende indikatorer som Konjunkturcyklussen er baseret på fra [konjunkturbarometerundersøgelserne](#), er omfattet af en vis usikkerhed. Der regnes med 1-2 procentpoint stikprøveusikkerhed (samplig error).

5.3 Anden usikkerhed

Der fejlsøges ikke systematisk i stikprøveundersøgelserne der ligger til grund for konjunkturcyklussen. Ved stikprøveopdatering kan der i enkelte tilfælde indløbe meddelelser fra virksomheder om, at de ikke tilhører den relevante branche. Imellem branchegrupper inden for populationen kan der derfor være en over-/underdækning pga. forkert eller ændret brancheregistrering.

Der er forskellige typer bortfald knyttet til konjunkturbarometrene: 1. Pga. ønske om ikke at deltage i undersøgelsen. 2. Pga. lukning af virksomhed. 3. Objektbortfald, hvor en respondent undlader at svare en given måned, eller indsender besvarelsen efter opregningsdatoen (der er ikke efterfølgende revidering) - gennemsnitligt er der et objektbortfald på 15-20 pct. af virksomhederne i de aktuelle stikprøver. Det partielle bortfald, dvs. målt på de enkelte variabler i undersøgelsen opgøres ikke, men ligger af gode grunde over objektbortfaldet (på 15-20 pct.) - dog ikke anslået til mere end et par procentpoint.

Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslattes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på. For disse gælder det at stikprøverne repræsenterer en væsentlig andel af virksomhederne inden for de valgte brancher og betragtes som repræsentative. Generelt regnes der med 1-2 procentpoint stikprøveusikkerhed (sampling error) på konjunkturbarometrenes indikatortotal. Der er også en systematisk usikkerhed (non-sampling error) forbundet med et bortfald på 15-20 pct. hvor især større virksomheders manglende besvarelser enkelte måneder kan påvirke udviklingen fra måned til måned, fordi besvarelserne vægtes efter virksomhedens størrelse. Endelig har målefejl også en væsentlig betydning i denne statistik. En ledende person i virksomheden bedes hurtigt afkrydse sin opfattelse af udviklingen de seneste tre måneder og sine forventninger til de kommende tre måneder. Disse besvarelser kan være usikre alt efter respondentens grad af information på det aktuelle tidspunkt.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Konjunkturcyklussen beregnes på baggrund af endelige månedlige konjunkturbarometertal. Da konjunkturcyklussens data filtreres efter den dynamiske Hodrick-Prescott-filtreringsmetode, justeres data fra måned til måned. I princippet justeres hele tidsserien hver gang, men i praksis er det især de seneste 3-6 måneders data, der påvirkes af justeringer.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken publiceres omkring den anden hverdag i måneden efter tællingsmåneden.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Konjunkturcyklussen opdateres månedligt på [hjemmesiden](#). Normalt sker opdateringen 2. hverdag i måneden efter tællingsmåneden.

6.2 Publikationspunktlighed

Konjunkturcyklussen opdateres månedligt og publikationen forløber punktligt.

7 Sammenlignelighed

Der foreligger en ubrudt månedlig tidsserie fra februar 1998 og fremefter. Statistikken udarbejdes efter samme metode som anvendes af DG ECFIN i de kvartalsvise publikationer [European Business Cycle Indicators](#).

7.1 International sammenlignelighed

Statistikken udarbejdes efter samme metode som anvendes af DG ECFIN i de kvartalsvise publikationer [European Business Cycle Indicators](#).

7.2 Sammenlignelighed over tid

Konjunkturcyklusserne er offentliggjort siden oktober 2013, og der foreligger en ubrudt månedlig tidsserie fra februar 1998 og fremefter.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Konjunkturcyklusserne er sammenlignelige med de sammensatte konjunkturindikatorer fra konjunkturbarometrene for industri, bygge og anlæg, serviceerhverv samt detailhandel.

7.4 Intern konsistens

Der er konsistens i undersøgelsens datasæt.

8 Tilgængelighed

Månedlige opdateringer i Statistikbanken, i tabellen KONCYK1 samt interaktiv graf på [hjemmesiden](#). Endvidere publiceres sammesteds månedligt et dokument med de statiske grafer og sammenlignet med tilsvarende grafer for hele EU. Endvidere er der for oktober 2013 udgivet en Temanyt, og for maj 2015 er der udgivet en NYT

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

For oktober 2013 udgivet en Temanyt, og for maj 2015 er der udgivet en NYT.

8.5 Publikationer

Månedlig opdatering af interaktiv graf på [hjemmesiden](#). Sammesteds publiceres et månedligt pdf-dokument med de statistiske grafer og sammenlignet med tilsvarende grafer for hele EU. Endvidere er der for oktober 2013 udgivet en Temanyt, og for maj 2015 er der udgivet en NYT.

8.6 Statistikbanken

Månedlige opdateringer i Statistikbanken, i tabellen [KONCYK1](#).

8.7 Adgang til mikrodata

Ikke relevant for denne statistik.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskreteringspolitik

Statistikken følger DST's [datafortrolighedspolitik](#).

8.10 Diskreterings og databehandling

Der henvises til de enkelte [konjunkturbarometre](#) som konjunkturcyklussen baserer sig på.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes yderligere dokumentation af konjunkturcyklussens [hjemmeside](#). Her findes bl.a. metodepapir som også er vedhæftet [her](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Konjunkturstatistik. Den statistikansvarlige er Erik Slentø, tlf.: 3917 3088, e-mail: esl@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Konjunkturstatistik.

9.3 Kontaktpersonens navn

Erik Slentø

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

esl@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 30 88

9.8 Faxnummer

39 17 39 99